

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
izposojništvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inserate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva b. telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Prob'em zelenega otoka

Volitve na Irskem, ki so prinesle večino naj-
večjemu nasprotniku Anglije, de Valeri, so bri-
tanski imperij veliko manj osupnile nego ostali
svet. Zakaj pade Cosgrave, ki je vodil usodo
irske republike od prvega dne njene ustanovitve
do danes, torej celih deset let, pomeni za notranji
razvoj te mlade države začetek veliko večjih težkoč,
nego so one, ki bi nastale, ako bi se de Valera branil
prišli zvesto angleškemu kralju.

Vlada Viljema Tomaža Cosgravea si je zaslu-
žila ime najstarejše vlade v Evropi po svetovni
vojni. Ko je ta mož, kojega značaj in sposobnost
sta označeni po njegovem poklicu — bil je namreč
izkušen za trgovca — prijel za krmilo irske repub-
like, ki je bila sad šestletne krvave vojne z Ang-
lijo, je bila Irska takorekoč en sam kup razvalin.
Matokdo v Evropi je sploh verjel, da bi se Irci
znali sami vladati. Ves svet je občudoval Irce in
jih še občuduje zaradi njihovega neizkoreninljivega
domoljuba, zaradi njihove nepodkupljive zna-
čajnosti in zaradi požrtvovalnega poguma, s kate-
rim so najmanj 800 let branili proti pohlepemu
angleškemu vefelevdizmu svojo zemljo in svojo
narodno individualnost, ki je niso odložili niti te-
daj, ko se je njihov domači galski jezik umaknil iz
vsakdanje uporabe in so ga govorili samo še star-
čki in starke ob domačem ognjišču. To so vse last-
nosti, s katerimi se tudi najmanjši narod lahko v
borbi s tujim ohrani in notranje okrepí, pomenijo
pa zelo pogosto negativne vrednote, ako naj se tak
narod sam upravlja. Irce, ki se je ustavljal angleš-
kemu eksekutorju z revolverjem v roki, gotovo ni
bil pripraven subjekt za mirnega državljana, ki naj
odslej svoji lastni republiki svobodno plačuje dav-
ke, ki so bili sprčo povojnih razmer časih občut-
nejši, nego so bili pod angleškim gospodstvom v
gotovih dobah. Tudi je bilo brez dvoma zelo težko
navaditi k vestnemu, vztrajnemu in težkemu delu
ljudi, ki so bili preje vajeni, kadar jim kaj ni bilo
prav, prijeti za cepec ali pa za puško in se vpisati
v četaše. To je približno tako težko, kakor pripra-
viti Korzikance od tega, da bi se upravljaljali sami
in svoje medsebojne spore poravnali med seboj
pred rednim sodiščem. Veliko huje nego to pa je,
če je kakšen narod že po svoji naravi fantastičen,
romantičen in tako pesniški, kakor je n. pr. ravno
Irski, ki si rad zida gradove v oblake, mesto da bi
se ukvarjal z realnim svetom, da ga v vztrajnem
delu preobraža in izboljšuje.

Tako so mislili o Irskih mnogi, pokazalo se je
pa, da v tem tako čudovito obdarjenem narodu po-
zitivne sile prevladujejo nad negativnimi, če so
možne, ki jih znajo zbuditi in pametno voditi. In
tak mož je bil Cosgrave, ki ni nikakršen genij,
ampak samo navaden talent, obdarjen z izredno
pridnostjo in vztrajnostjo. Uspelo mu je, da ukro-
ti nasilne instinkte, lenobo, nemarnost in fantastično
domišljavost, ki navadno kvarijo značaj naroda,
kateri se mora z orožjem v roki boriti za svojo
eksistenco. Uvedel je v upravo red in poštenost ter
disciplino. Predvsem pa je Cosgrave velik gospo-
darski talent, ki je saniral irske finance in podžgal
gospodarsko podjetnost tako, da je danes Irska po
svojih električnih napravah na Shannonu prava
velesila v kilovatih. Prišla je je gospodarska kriza.
To je tisti poglavitni vzrok, ki je strmoglavil naj-
starejšo vlado Evrope. De Valeri je prinesla zma-
go svetovna gospodarska kriza in brezposelnost,
vseled česar danes irski kmet tem huje čuti breme
odkupa, ki ga mora plačevati bivšim angleškim
veleposestnikom. Vse ostalo, kar danes na Irskem
spominja na bivšo angleško nadoblast, je popol-
noma izginilo in je suvereniteta angleškega kralja
goja formalnost.

Brez dvoma bi nastal jako težak položaj, če
bi de Valera pretrgal tisto tenko politično nit, ki
še veže zeleni otok na Anglijo. Vzrok pa, da se v
Londonu zaradi tega ne vznemirjajo tako, kakor bi
bilo pričakovati, je v tem, da je večina, s katero
de Valera razpolaga, vprav minimalna. Veliki irski
rodofjub sploh ne bi imel večine, če bi ne mogel
računati na irske laburiste, ki sicer nimajo abso-
lutno ničesar proti temu, ako bi predsednik irske
republike, ki je obenem šef njene vlade, angleš-
kemu kralju ne prisegel več zvestobe, ki pa bi mu
gotovo ne sledili, ako bi de Valera hotel pretrgati
tudi realne zveze z Anglijo. Veliko več kot pri-
sega veže namreč Irce na britanski imperij goli
gospodarski interes. Suboparne številke namreč
povedo, da Irska od vse svoje produkcije izvaža v
Anglijo 95 odstotkov, to se pravi, da je Irska od
Anglije še bolj odvisna, nego je Indija ali pa Birma.
Pomisliiti je treba, da so ti produkti kot proizvodi
angleškega dominiona — kar Irska kljub svojemu
imenu »svobodna republika« dejansko je — svo-
bodni carine. Iz tega vsak po enostavnem matemati-
čnem računu vidi, da je Irska politično lahko za
Anglijo inozemska država, da je pa gospodarsko
nujno član britanskega imperija, ako neče popol-
noma obubožati. Irska, ki ima več prebivalstva,
nego ga more sama preživljati in ki nima sredstev,
da bi mogla v doglednem času uvesti gospodarsko
avtarkijo, je nujno navezana na angleškega mešča-
na, ki od Ircev kupuje meso, mast, jajca, mleko in
maslo.

Zato je vsak Anglež prepričan, da irski narod
zaradi par ustavnih formalnosti, ki ga še politično
vežejo na Anglijo, ne bo žrtvoval ogromnih koristi,
ki jih ima od tega, da uživa ugodnosti britanskega
dominiona. Pač pa bo trd oreh za lorde, če bi se
moral začeti z Irsko pogajati zaradi črtanja zem-
ljiškega odkupa. Kar se Irce same tiče, pa bi po-
menilo velik korak nazaj, če bi ultranacionalistični
elementi prekinili ali pokvarili gospodarsko in
notranjopolitično restavracijsko delo bivšega pred-
sednika. Kdor pa bolje pozna izvrstne lastnosti
tega občudovanja vrednega naroda, ki ni samo

Dan 13. marca usoden za Nemčijo

Ostra volilna borba — Hitlerjevci agitirajo z „zmago“ — Hugenbergovi
nacionalisti bodo odločali

Berlin, 4. marca. V Hamburgu so hitlerjevci
organizirali velikanski volilni shod, katerega se je
udeležilo nad 12.000 narodnih socialistov. Udarne
čete narodnih socialistov so zastražile prostor prav
po vojaško. V trenutku, ko so prikorakali zastavo-
noše s Hitlerjevimi prapori, se je nad množico
vsulo na tisoče in tisoče malih letakov, s katerimi
republikanska zveza »Železna Fronta« poziva vo-
lice na boj proti Hitlerju. Svoj ognjevit govor je
Hitler končal z besedami: Mi bomo vnesli v wei-
marsko ustavo geslo: »Oklo za oko, zob za zob!«
tako da ne bo nihče mogel več dvomiti o naši
zakonitosti.

Volilni boj se radi silovite kampanje narod-
nih socialistov in komunistov v resnici vrši s ge-
slo »Oklo za oko, zob za zob!« Stranke se zave-
dajo, da bo dan predsedniških volitev, to je 13. t.
m. izrednega pomena za bodočnost Nemčije. Hitler
je celo dejal prav v Hamburgu, da se bo ta dan
odločila usoda nove Nemčije. Danes se šele vidi,
kako prav je imel Brüning, ko je hotel prihraniti
Nemčiji te dneve silovite politične borbe, dneve
hujskanja in tudi krvi; Hitler in Hugenberg, vodja
nemških nacionalistov, sta zavrnila njegov predlog,
naj bi se Hindenburgov mandat podaljšal z glosa-
vanjem v državnem zboru.

Za volitve se je doslej prijavilo 5 kandidatov:
Maršal Hindenburg kot kandidat srednjih meščan-
skih strank, centurina, ljudske stranke in socialnih
demokratov; Hitler, kot kandidat narodnih socia-
listov; Düstberg, kot kandidat nemških nacio-
nalcev in Stahlhelma; Thälmann, kot kandidat ko-
munistične stranke; Gustav Winter, znan po svo-
jem načrtu za bančno reformo, ki se sicer nahaja
v ječi, a je zbral 35.000 podpisov, to je 15.000 več,
kakor je potrebno po zakonu. Glavni boj se bide med
Hindenburgom in Hitlerjem. Hindenburg nastopa kot
nosilec reda in za-
govornik notranje obnove Nemčije po mirni evo-
luciji v smislu sedanje republikanske ustave, med-
tem ko je Hitler predstavnik nemškega fašizma, ki
ima namen zrušiti sedanji parlamentarni sistem in
weimarsko ustavo ter razveljaviti vse mirovne po-
godbe, ki jih je podpisala Nemčija. Osrednji organ
hitlerjevcev piše, da se narodni socialisti borijo
tudi proti meščanskemu kapitalizmu! Med delav-
stvom razvijajo narodni socialisti živahno propa-
gando in zagovarjajo iste delavske zahteve, to je
skupne pogodbe in sindikalno svobodo ter se izjav-
ljajo prav tako proti znižanju plač kakor socialni
demokrati. Še nedavno je bil Hitler v gostih pri
znanem nemškem veleindustriju Thyssenu, kate-
remu je razložil svoj program. Veleindustrijec
Thyssen je izjavil, da je z njim zadovoljen! Hitler
torej ne more biti v resnici antikapitalist. Pač pa
se pri volilni propagandi poslužuje vseh gesel, o
katerih misli, da bi učinkovala na zbegano javnost,
posebno na obubožane plasti nemškega naroda.
Volilni proglas narodnih socialistov pravi, da bo
Nemčija 13. marca obračunala z veleindustrialno so-
cialno demokracijo, z židovsko lažidemokracijo, s
svetohilmskim centurinom in bavarsko ljudsko
stranko ter z malomeščanskimi denarnimi tiskarji.

Narodni socialisti nastopajo že kot zmagovalci
in po svojih listih napovedujejo popolno zmago
nad Hindenburgom pač z namenom, da bi s svo-
jim prisiljenim optimizmom vplivali na volivce.
Tako je Hitlerjevce Rosenberg v buletinu svoje
stranke lahaško napovedal, da bo za Hitlerja že v
prvem skrutiniju oddanih 17 do 18 milijonov glos-
ov, medtem ko bo Hindenburg zbral komaj 12 in
komunist Thälmann 6 do 7 milijonov! Pri zadnjih
parlamentarnih volitvah v jeseni 1930, je bilo za
narodne socialiste oddanih 6,4 milijona glasov; v
tistem času je stranka štela 300.000 članov. Do dan-
es se je število organiziranih potrojilo, zato lahko
hitlerjevci računajo, da bo njihov kandidat zbral
okoli 14 do 15 milijonov glasov. Od zadnjih parla-
mentarnih volitev so nemški nacionalci narastli
za 10 odstotkov in od njihove strani lahko hitler-
jevci pričakujejo 3 milijone glasov, skupno bodo
torej dosegli 17 do 18 milijonov glasov. Rosenberg
računa, da bo 1 do 2 milijona častnikov in drugih
politično neopredeljenih Nemcev ostalo zvesto
Hindenburgu in zato odbije to število od naraču-
njenih glasov. Po njegovem mnenju bodo socialni
demokrati zbrali kvečjemu 6,5 milijona glasov (pri
parlamentarnih volitvah 8,6) komunisti bodo na-
rastli 4,6 na 6 milijonov glasov, centurum in bavar-
ska ljudska stranka bosta nazadovala od 5,12 na
4,5 milijona glasov, medtem ko bodo meščanske
stranke zbrale kvečjemu 1,5 milijona glosov.

Rosenberg je delal račune brez krčmarja. Ra-
čunal je namreč, da bodo Hugenbergovi nemški
nacionalci že pri prvem glasovanju glasovali za
hitlerjevca, v resnici pa so se pogajanja med njimi
in hitlerjevci razbila in Hugenberg je postavil
lastnega kandidata Düstberga. Takozvana barz-
burška fronta, ki naj bi združevala nemške nacio-
naliste in hitlerjevce, je danes popolnoma razbita.
Pristaši nekdanje harzburgske narodne opozicije se
med seboj strahovito pobijajo. Hitler je sprejel
predstavitelj angleško-ameriškega tiska ter jim
prebral odprto pismo na predsednika republike, ki
vsebuje pritožbe narodnih socialistov proti seda-

njemu sistemu. V nemški javnosti je vzbudilo ve-
liko ogorčenost okolnost, da je inozemski tisk prej
zvedel za pismo kakor Hindenburg sam. Zgodilo
se je, da je sam Düstberg, kandidat nemških
nacionalcev in kapitan Stahlhelma odločno obsodil
Hitlerjevo postopanje. Razkol na desnici je tako
globok, da ni gotovo, ali bodo nemški nacionalci v
drugem skrutiniju glasovali za Hitlerja. Splošno
namreč sodijo, da je zelo verjetno, da bo Hug-
enberg v drugem skrutiniju poslal svoje pristaše v
boj za Hindenburga z namenom, da si »mogoči
vstop v meščansko vlado, iz katere bi bil izključen
Hitler. V tem primeru je zmaga Hindenburgu za-
gotovljena. Optimisti računajo, da bo Hindenburg
zmagal že v prvem skrutiniju.

Hitlerjev poraz pri predsedniških volitvah
lahko postane usoden za njegovo gibanje. Drugi
zopet računajo z možnostjo, da bo Hitler v pri-
meru, da zgubi volilno bitko, udaril z oboroženo
silo. Potem je državljanska vojna neizogibna, ker
je vlada pripravljena braniti ustavo tudi z orožjem.

Berlin, 4. marca. AA. Socialistični list »Vor-

Zakaj Francija forsira podonavsko gospodarsko zvezo

Pariz, 4. marca. Nekateri tujakšnji listi raz-
iskujejo vzroke, zakaj Tardieu tako forsira vpra-
šanje podonavske gospodarske federacije. Pri tem
izražajo sledeče domneve: Glasom najnovejših sta-
tističnih številk je Francija od leta 1922 dalje do-
volila državam srednje Evrope, med katerimi so
seveda tudi države male antante, okoli 3 in pol
milijarde frankov posojil na pariškem trgu. K te-
mu je treba pristeti posojila, katere je francoska
vlada dala direktno vladam posameznih držav, in
pa privatna posojila raznim industrijam. Zato ni
pretrano, če se vsota francoskega kapitala, in-
vestiranega v srednji Evropi, na Balkanu in v Pol-
ski, ceni na okoli 7 do 8 milijard frankov.

To dejstvo je seveda za francoski kapital veli-
kega pomena, posebno sedaj, ko zaradi gospodarske
krize denarne potrebe srednjeevropskih držav in
pa Balkana naravno naraščajo. Zato se ne smemo
čuditi, če je bilo v finančni komisiji poslanske
zbornice v Parizu čuti razne ugovore proti poso-
jilu 600 milijonov frankov, ki so jih pariški ban-
kirji pod garancijo francoske države dovolili Če-
koslovski po 8 odstotkov s povračilno dobo petih
let. Članj komisije so bili zlasti proti klavzuli, da
francoska država ne garantira samo za posojilo,
ampak da sme tudi direktno intervenirati, če bi
se za oblikanje ne našlo zadosti privatnih podpis-
nikov. Ta klavzula je sicer ostala, ker je dogovor
formalno-pravno že v veljavi, zdj se pa, da so fran-
coski politiki in gospodarstveniki zahtevali od
Tardienja nekih novih smernic za dajanje posojil.

Kakšne so te smernice, se natančno ne ve, iz
nekega članka v »Timesu« pa se posnema, da je
Tardieu člane komisije pomiril s tem, da je po-
vedal, kako je države srednje Evrope obenem z
državami male antante pripravil do tega, da so se
prepričale o nujni potrebi podonavske gospodarske
federacije na podlagi preferencialnih trgovskih po-
godb, da premagajo gospodarsko krizo. Tardieu pa
je tudi povedal, da bosta uresničenje take carinske
zveze podpirali tudi Anglija in Italija.

Stališče Avstrije in Nemčije

Dunaj, 4. marca. AA. Listi ponatiskujejo čla-
nek pariškega »Le Tempsa« o Tardieujevem go-
voru v zvezi s češkoslovanskim posojilom in o Tar-
dieujevi intervenciji v Zenevi pri zastopnikih
Avstrije, Madžarske in držav Male antante, ki jim
je predsednika francoske vlade priporočil v imenu
Anglije in Italije naj med seboj sklenejo carinski
pogodbo s preferencialnimi določbami. Dunajski
listi imenujejo Tardieujevo intervencijo demaršo.

Glasilo Velenec odziva Tardieujev na-
črt, češ, da je sestavljen proti Nemčiji in proti
politiki združitve Avstrije z Nemčijo.

Glasilo krščanskih socialistov »Reichspost« pa
priobčuje dokaj zavti komentar, pozdravlja Tardieu-
jevo akcijo, a obenem priporoča, naj bi se ta po-

Brezposelnemu uradništvu je treba pomagati

Zeneva, 4. marca. Odbor za pobijanje brezpo-
selnosti, ki posluje pod okriljem Zveze narodov, se
je sestel, da prouči vprašanje brezposelnosti urad-
ništva. Soglasno je sprejel resolucijo, ki naglašja,
da je gospodarska kriza prav tako hudo zadela
uradniški stan kakor delavski ter poziva vse vlade
in industrijska podjetja, da pomagajo lajšati bedo
uradništva in da poskrbijo, da se odslovljeni urad-
niki, ako le mogoče, zopet namestijo. Potrebno je
tudi, da vse vlade ratificirajo konvencijo o delov-
nem urniku v trgovinskih in drugih zasebnih pod-
jetjih, ki vsebuje tudi določbe glede nedeljskega
počitka. Ko gre za to, ali naj se del uradništva
odpusti, potem je bolje, da se raje skreči delovni
urnik. Plače naj se določajo v vsaki pridobitni pa-

wärtse je objavil apel nemških socialistnih demokra-
tov, naj glasujejo za Hindenburga. Apel med dru-
gim priznava, da Youngov načrt ni vzrok krize v
Nemčiji, narobe, ta načrt je Nemčiji prihranil dve
milijardi.

Hindenburg ni bolan

Berlin, 4. marca. Z. Državni predsednik Hin-
denburg je prišel danes dopoldne v svoji maršalski
uniformi na vežbališče moabitške vojašnice. Vo-
jašnica in vsa sosednja poslopja so bila ovenčana
s cvetjem. V njegovem spremstvu se je nahajal šef
vojnege poveljstva general Hammerstien in nje-
gov sin polkovnik Hindenburg. Hindenburg je naj-
prej sprejel raport, nato pa obšel polk, ki je nato
s paradnim maršem korakal mimo njega. Hinden-
burg je prisostvoval kosilu častniškega zbora. Hin-
denburg je kljub svojim 86 letom čil in zdrav in
se počuti zelo dobro. To tudi pobija trditve, ki so
jih širili pristaši skrajne desnice, da je Hinden-
burg težko bolan, kar so hoteli izkoristiti pri vo-
litvah.

gajanja razširila tudi na Nemčijo. List smatra, da
je Tardieujev predlog odgovor francoske vlade na
poziv, ki ga je poslal avstrijski zvezni kancler
16. februarja t. l. Nemčiji. Angliji, Franciji in Ita-
liji preko njihovih dunajskih zastopnikov.

Zanimivo je, da je edino Nemčija dozdaj uradno
odgovorila na ta poziv. Nemška vlada pravi, da
je pripravljena priskočiti Avstriji na pomoč. Če
tega doslej ni mogla storiti, in ne želi ostati izo-
lirana, Nemčija se zaveda nadalje tudi tega, da so
Tardieujevim predlogom stojita Anglija in Italija,
dočim Tardieu Nemčije niti omenil ni.

Snočnja »Neue Freie Presse« pravi o Tardieu-
jevi akciji, da njena vsebina še ni povsem jasna
in da bilo potrebno najprvo ugotoviti, ali je bila
Francija pooblaščenca, da govori v imenu Anglije
in Italije, o vprašanju gospodarske zveze podonav-
skih držav. List se vprašuje: Morda pa gre le za
navadni način izražanja. Tardieujev predlog ne
prinaša nič novega. Preferencialne carine in si-
stems kontingentiranja je sedaj že udomačen v trgo-
vinski politiki. List smatra, da brez Nemčije ni
mogoče voditi Srednje Evrope. Po mnenju lista
se bo že v kratkem pokazalo, ali skušata Francija
in Italija izvesti v Srednji Evropi skupno politiko
preferencialnih carin.

Nemčija hoče Avstrijo pritegniti v svojo gospo- darsko siero

Berlin, 4. marca. tg. Včerajšnja ponudba Nem-
čije za pomoč Avstriji, ki je bila izročena na Du-
naju, se je obenem izročila tudi vladam v Parizu,
Londonu in Rimu. Domneva se, da Anglija in Ita-
lija naobčeno ne bosta odrekli svojega sodelovanja
pri pomožni akciji, katero predlaga Nemčija, ker
sta obe ti dve državi prepričani, da donavska fede-
racija ne pomeni za Avstrijo nobene praktične po-
moči, ker ne ustvarja nobenih možnosti za prodajo
avstrijskih proizvodov, njen politični pomen pa je
v trenutku najnujnejše potrebe za gospodarsko po-
moč zelo dvomljiv. »B. Z. am Mittag« poroča, da se
bo dosežanje neobvezno govorjenje o Tardieuje-
vem predlogu in o nemškem predlogu za pomoč
Avstriji kmalu razvilo v direktna resna medna-
rodna pogajanja. Splošno se smatra, da se bodo
začela med Parizom, Londonom, Rimom in Berli-
nom diplomatska pogajanja, ki bodo eventualno
dovedla do posebne konference.

Zeneva, 4. marca. AA. Odbor za ureditev vpra-
šanja brezposelnosti mednarodnega urada za delo
je včeraj izglasoval resolucijo, ki priporoča zni-
žanje nadurnega dela, razen v neobhodno potreb-
nih primerih, ter dopolnitve delavskega zavarova-
nja za primer brezposelnosti.

Ogorčena Amerika

Zločin malije — Nesrečna mati

Nesrečna roditelja — Ugrabljeni sinček

Srečen zakon

Po svojem znamenitem poletu iz Amerike v Evropo letalec Lindbergh nima direktnega poklica. Postal je narodni junak in zavzema nekaj poluraden, skoraj diplomatski položaj. Pred par leti se je oženil s hčerko bivšega Morganovega družabnika Morrow. Morrow je bil dolgo časa ameriški poslanik v Meksiku in so ga šteli med najposposnejše diplomate, ki so imeli tudi mnogo uspeha. Umrli je pred meseci in zapustil ogromno bogastvo.

Lindberghov zakon je izredno srečen. Čeravno soproga nima prav udobnega in lahkega življenja. Spremljala je svojega soproga — strastnega in naravnost drznega letalca — na številnih poletih. V spominu nam je še dramatičen polet zakonskega para preko Alaske in Behringove ceste na Japonsko in v poplavljenе pokrajine na Kitajskem. Med poletom so morali večkrat pristati, prisiljeni vsled vremenskih neprilic in so ponovno pisali, da je letalo zgubljeno.

Kmalu po tem poletu je Lindberghova soproga rodila sinčka in soproga sta se preselila na krasno podeželsko posestvo Hopewell, ki ga je njima podaril tast in ga opremil s sijajem in udobnostim, ki presega bujno fantazijo.

Prazna otroška posteljica

Posestvo Hopewell je zelo obširno in leži zato precej oddaljeno od ostalih vil in gradičev v koloniji newyorških bogatašev. Prvega marca zvečer sta zakonca imela obiske. Nurse, ki je bila že mnogo let v službi tasta in in ki so jo ravno vsled njene zanesljivosti določili za varuhinjo edince, je mlađega 19 mesecev starega Karla Avgusta Linbergha spravila v posteljo ob sedmih zvečer. Dete je sladko zaspalo in varuhinja je odšla po svojih poslih. Ko je ob desetih zvečer pogledala v otroško sobo, je na svoje presenečenje našla posteljico prazno. Mislija je, da se je sinček zbudil in odtaval kam v sosednje prostore, zato so preiskali najprej vse obširno poslopje.

Ko je bilo vse iskanje zaman, so šele prišli na domnevo, da gre za navaden rop otročka bogatih staršev v svrhu izsiljevanja. Medtem so minule že tri ure in tako je razumljivo, da se kljub naporom newyorške policije, ki je bila takoj vsa alarmirana, doslej ni posrečilo zaslediti zločincev, dasiravno v tem pomaga policiji skoraj vse prebivalstvo, ki Lindbergha obožuje. Zločinci so imeli dovolj časa, da so odpeljali otroka po edini veliki cesti New York—Filadelfija kam v Pensilvanijo ali Ohio ali pa v ogromni New York, kjer se še najlažje skriva v tem modernem Babilonu.

Pismo izsiljevalcev

Policija je prvotno sprejela kot najbolj verjetno domnevo, da je dete ukradla kaka histerična ženska, ki jih je ravno v Ameriki zelo veliko in ki neprestano pošiljajo junaku Lindberghu pisma. Kmalu pa je policija morala zavreči to domnevo: Kakor je to sploh navada v Ameriki, je bilo tudi okno Karlove sobe odprto; nedaleč od okna so v vrtu našli lestvico in na njej pritrjeno pismo zločincev.

50.000 dolarjev

zahtevajo zločinci. V pismu zločinci zagotavljajo, da se otroku dobro godi in da ga bodo starši dobili zdravega, če na tak in tak način pošljejo 50.000 dolarjev. Opozarjajo pa starše, da bi znalo imeti težke posledice, če bi opozorili policijo. Lindbergh je izjavil, da je pripravljen takoj plačati zahtevano vsoto in zadeva bi bila tako v redu, če bi pisma ne dobila prvo v roke policija, ki je na podlagi

Moderna cerkvena arhitektura.

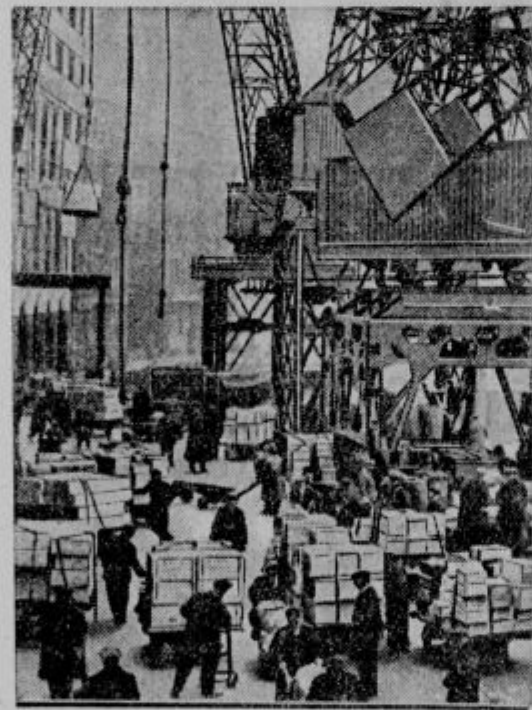
raznih znamenj prišla na sled zločincev, katerih pomočnike je treba predvsem iskati v vrstah bivših Lindberghovih uslužbencev.

Razburjenje v Ameriki

Rop Lindberghovega edince je najznamenitejši dnevni dogodek, ki je potisnil v ozadje zanimanje za vse ostale važne probleme, vojne, politične in gospodarske. Amerika je ogorčena, razburjena. »Lindyc« (Lindbergh) je še vedno v Ameriki najbolj popularna osebnost. Ko se mu je pred 19 meseci rodil sin, je dobil darila iz vseh delov Amerike. Kakor so nekdanj v monarhijah proslavili rojstvo prvorojenega princa, tako je Amerika slavila rojstvo malega Karla Avgusta Lindbergha. Ameriški listi polnijo svoje kolone z opisi življenja starejšega in mlađšega Lindbergha, nesrečne matere, ki je v blagoslovljenem stanu in so ji zato morali sporečiti to strašno vest še s posebno obzirnostjo. Na tisoče prostovoljnih detektivov se je prijavilo organizirati so se v mogočno armado, katere na čelo se je postavil stari oče odpeljanega otročka.

Metode malije

»Kidnapping« imenujejo Američani zločin nasilne odpeljave človeka ali otroka z namenom priti do mastne odkupnine. Te vrste zločini so bili v Ameriki od nekdanj zelo pogostni. Vpeljali so ga v Ameriko italijanski izseljenci, ki so bili v svoji

Zadnji dan, V Angliji so te dni stopile v veljavo visoke zaščitne carine na razno blago. Slika nam kaže izredno velik promet z uvoženim blagom na londonskem kolodvoru zadnji dan pred uveljavljenjem novih carin.

domovini člani mafije, ki se je vedno posluževala sličnih sredstev. Ti podli zločini so se v začetnem času zelo razpasli, kar je predvsem posledica strahne brezposelnosti in popolne brezbrzičnosti, ki vlada v Ameriki napram brezposelnemu delavstvu, ki ne dobiva nobenih podpor in je odvisno samo od privatne karitativne iniciative.

Nedavno je bila nasilno odpeljana v St. Louisu ob belem dnevu s svojim avtomobilom in soferjem zelo bogata gospa. Čez par dni so jo zločinci izpuštili, ne da bi dobili denar. Izjavili so, da so hoteli s tem samo opozoriti oblasti na bedo med delavskimi sloji.

Zločini na zimski olimpijadi.

Se bolj drzen je bil zločin, ki se je pred par tedni zgodil v Lake Placidu, kjer se je vršila mednarodna zimska olimpijada. Olimpijade se je udeležil tudi sin znanega bogataša. Stanoval je sam v mali gorski koči. Predzadnjega dne pririditev je proti večeru vstopil v koč moški in z revolverjem prisilil mladega sportnika, da mu je sledil v pripravljen avtomobil. Trikrat je moral menjati avtomobile. Vse iskanje policije je bilo zaman. Mlademu možu se je posrečilo pobegniti v Clevelandu. Tudi v tem slučaju se je izkazalo, da so zločin organizirali brezposelni delavci.

Smrtna kazen

Ogorčenje, ki se je polastilo Amerike, je razumljivo, saj gre za življenje najbolj znamenitega otroka Zedinjenih držav in je pri vsakem mlademu bitju nevarnost smrti mnogo večja nego pri odraslih.

Ta slučaj je vzbudil toliko pozornost, da se je takoj sestal kongres na izredno sejo in sprejel zakon, s katerim se zločini »kidnapping« kaznujejo s smrtjo.

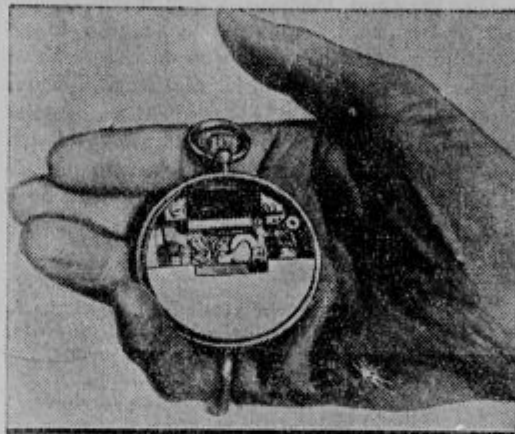
V mrežah boljševizma

Zalostna usoda srbskega akademika — Tajnost čelke

Pred dunajskim porotnim sodiščem je včeraj pričela razprava proti 39 letnemu medicinu Andriji Pikloviću, rojenemu in pristojnemu v Požarevac v Srbiji, radi zahrbtnega umora, napačne prijave in prepovedane povrnitve.

Piklović je sin ugledne srbske rodbine. Oče je bil gimnazijski profesor. Bil je marljiv dijak in je leta 1922 odšel na Dunaj, kjer je študiral medicino. Sprva je lepo napredoval in bil vzoren dijak, dokler ga niso dobili v svoje mreže komunistični agitatorji in boljševiški agenti. Zaradi raznih prestopkov je bil leta 1925 izgnan iz Avstrije za dobo 10 let.

Julija meseca lanskega leta se je s ponarejenim potnim listom vrnil na Dunaj in je 25. julija ustrelil Nemca Semmelmanna na njegovem stanovanju. Morilec in njegova žrtev sta bila v službi strašne boljševiške tajne organizacije »čelke«. Semmelmann je bil star 33 let. Rojen v Kölnu, kjer je bil magistratni uradnik in bil najprej goreč pristaš skrajnih desničarskih organizacij. Kot tak je dobil službo pri politični policiji v Berlinu, dokler ni leta 1924 stopil v službo tajne komunistične organizacije kot ogleduh in vodja organizacije. Kmalu po poroki je dobil posebno nalogo v Carigradu, zapadel pa je kmalu v nemilost vodstva čelke, ki sploh malo zaupa mladim oženjenim agentom. Odpuštili so ga kratkoma brez odpravnine. Vsled tega je pretel in je hotel vložiti celo tožbo proti

Elektrčna žepna ura. Po dvanaestletnem trudu se je nekemu ženevskemu urarju posrečilo skonstruirati malo električno žepno uro, ki jo goni akumulator, ki se vedno lahko znova napolni.

vodstvu tajne organizacije v Romuniji za plačilo dolžnih zneskov. Tak proces bi bil seveda zelo neljub boljševikom, ki so vsled tega sklenili umoriti neljubega jim bivšega člana. To strašno nalogo je prevzel nase srbski dijak Piklović. Več dni je oprezoval za svojo žrtvijo, dokler se mu peklenški načrt ni posrečil.

Morilec so prijeli. V njegovem stanovanju so našli množico propagandnega materiala, ki ga je hotel utihotapiti v Jugoslavijo.

Razprava proti zaslepljeni žrtvi komunističnih anšitnih metod je vzbudila zanimanje po vsej Evropi, ker je v zvezi z afero generala Kutjevova, ki so ga odpeljali v Parizu, kjer je ravno ob istem času živel tudi oboženi in s preprečenim napadom na generala Agabekova v Bukarešti oziroma v Konstancl. Napovedujejo senzacionalna odkritja o delovanju tajne boljševiške teroristične organizacije, ki ima razpletene svoje peklenške mreže po vseh državah v Evropi.

Stavka mag'strafnih uradnikov

V Varšavi, Lodzu, Dombrovju in drugih večjih mestih na Poljskem so vsi občinski nameščenci vzpizorili enodnevno protestno stavko, ker že več mesecev dobivajo zelo neredno svoje plače, prvega jih pa sploh niso dobili. Večina teh mest se nahaja v zelo težki finančni situaciji. Dolgovi, ki so jih morala ta mesta prevzeti, so zelo veliki in so večinoma še iz časov, so so v teh poljskih mestih vladali ruski komisarji.

ZA VELIKO NOČ

izredne ugodnosti pri nabavah oblek in površnikov za gospode. Zadnje novice sukna za pomlad oddajamo po neverjetno nizkih cenah.

Drago Schwab -- Ljubljana

Lepa ženska noša. V Londonu so nedavno vzpizorili razstavo mode iz raznih časov. Najbolj je ugnjala noša iz leta 1860., ki jo mislijo angleške ženske zopet vpeljati.

Zaščita zaledja proti vojnim strupom

Konec.

Reševalni oddelki bi morali takoj po napadu iti po mestu ali kraju, da bi pomagali, če bi bila kje potreba. Zavarovani bi morali biti proti plinom z izolacijskimi aparat Draeger ali Tenzi in z gumirano obleko in rokavicami ter čevlji proti iperitu in lewisitu. Vse zastrupljence bi morali ležeče prenašati. One, pri katerih bi ugotovili, da jih je zastrupil iperit ali lewisit, bi morali takoj strogo ločiti od drugih, da bi jih ne zastrupili.

Istotako bi morali ugotoviti prostor, okužen z iperitom, in ga takoj posuti s klorovim apnom. Zidovje, po katerem bi se razpršil iperit, je treba pobeliti z mešanico klorovega apna in vode ali pa ga ožgati z močnim ognjem, orošeno kožo zastrupljenec pa posušiti s pijačo (pivmiki) ali z vato, ovito na kos lesa.

Podrobna navodila, kako je treba ravnati s pacienti in kako je treba iskati prvo zavetje, sem podal že v prejšnjih poglavjih. Mimogrede naj tu še omenim, da bi morali imeti radi hitre prve pomoči in prevoza v bolnišnico reševalni oddelki tudi rešilni avto, ki naj bi imel pri tako zvanem uplinjaču bombe s komprimiranim zrakom, kateri bi se lahko direktno mešal z izpuštevajočim benzinom in bi funkcioniral tudi v gostem plinu.

Prav tako bi bilo želeli, da bi imel v nevarnih časih vsak vlak poseben rešilni oddelek z maskami, Draegerjevimi aparati in drugimi obrambnimi sredstvi, popotnike pa naj bi v vsakem vagonu opozarjala posebna navodila, kako se imajo ravnati v slučaju plinskega napada.

K reševalnemu delu spada tudi telefonično obveščanje o meteorološkem stanju v posameznih krajih, zlasti proučevanje smeri in časa lokalnih vetrov — posebno jutranjih in večernih, kar bi bilo za obrambo zaledja silno važno. Znano je, kako so Nemci v svetovni vojni natančno preštudirali lokalne vetrove in vse meteorološke razmere, preden so — navadno v jutranjih urah — začeli s plinskim napadom. V slučaju nočnega napada bi morale obneje telefonske postaje takoj naznaniti pojav aeroplanov in njihovo smer, ker le tedaj bi prišla po mestih in vaseh do veljave dogovorjena znamenja: sirene, plat zvona itd. o plinskem napadu. Ta znamenja bi se morala razglasiti in biti že v mirnem času znana vsakemu prebivalcu.

★

Organizacija skupnih in hišnih zavetišč in reševalnih oddelkov po vsem zaledju bi zahtevala ogromnih vsot. Nemci so izračunali, da bi porabili za organizacijo sigurne obrambe zaledja proti plinom na enotino milijard dinarjev, kar bi za mnogo mnogo presegalo ves njihov državni proračun. Tudi druge države se tega zavedajo in zato ne mara nihče res prav začetni s tem obrambnim delom. Ali naj radi tega tudi mi mirno čakamo? Pač ne! Videli smo, kako nevarnost in groza pomenijo vojni plini, zato je najmanj, kar moramo storiti, da se poučimo sami o njih in da potem poučimo tudi druge. Kdorkoli more, naj pa upošteva vse nasvete in navodila in si preskrbi pravočasno vsa obrambna sredstva! Sleherni pa naj si zapomni, kar posebno poudarjam, da sta za uspešno obrambo proti strupenim plinom potrebna dva pogoja, sicer:

1. da vsi ohranimo v slučaju plinskega napada hladnokrvnost in da skušamo na vsak način preprečiti nastop panike;

2. da dobro proučimo lastnosti posameznih plinov in da pripravimo že sedaj vse, kar je za slučaj plinskega napada potrebno.

Ako ta dva pogoja izpolnimo, potem moremo reči, da smo dosti storili za zaščito zaledja proti vojnim strupom.

Na nas samih pa je, da v tem pravcu delamo mirno gledajoč v bodočnost. Vprašanje obrambe proti »strupenim plinom« je socialno vprašanje prve vrste, je vprašanje »biti ali ne biti« za slovenski narod.

Recent za gledališke ravnatelje

V malo francosko mestoce je nedavno priromal večji cirkus. Dasiravno je bilo na programu izredno veliko zanimivih točk, je ostal cirkus na predstavah skoraj prazen. Ravnateljstvo je poskusilo najprej z znižanjem vstopnine. Tudi to ni pomagalo. V svojem obupu je ravnatelj dal nalepiti velike kričeče plakate: »Vstop prost! Občinstvo je do zadnjega kotička napolnilo cirkus. Ko so hoteli po končani predstavi zapustiti cirkus, so opazili ob vseh izhodih istotake plakate z napisi: »1 frank za izhod po osebite Poleg plakata sta stala po dva krepka boksarja, ki so svoje silne moči dokazali že med predstavo.

